

פרוטוקול מס' 187
מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה
ביום ג', כ"ו באלול תשל"ב - 5.9.72, שעה 11:00

נכחו:

חברי הועדה:

א. אנקוריון - יו"ר
ר. ארזי
י. ארידור (כמקום חה"כ א. רזיאל-נאור)
י. בן-מאיר
מ. ביבי
מ. ברעם
מ. זר
ע. יפה
י. נחושחן
א. עופר
י. ה. קלינגהופר (כמקום י. צימרמן)
ח. טובי
י. גרוס
מ. שחל
י. רפאל
מ. נסים
י. הורוביץ

מוזמנים:

י. ישעיהו - יו"ר הכנסת
נ. לורך - מזכיר הכנסת
ש. יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת
מ. שמגר - היועץ המשפטי לממשלה

מזכירת הועדה: מ. ברפי

רשמה: א. וכר

סדרי הדיון כהצבעת א. - ארון לממשלה בענין צירופו של חה"כ י. ש. שפירא לממשלה כשר המשפטים

סדר היום:

- 448 -

(מקב 2 - 20.9.72)

היו"ר א. אנקורי: אני פותח את הישיבה.
הנושא לשבו התבססו הוא כזה: הוגשה בקשה על ידי סיעת גח"ל שכסיומו של הדיון העומד על סדר היום היום, תצביע הכנסת הכעת אי אמון לממשלה.

י. נחושטן: לו זה היה כך, לא היינו צריכים לשבת כעת.
הודיעו שיציעו סיכום להצבעת אי אמון, והצבעת אי אמון לא יכולה להתקיים היום.

היו"ר א. אנקורי: אני אמרתי מה שמבקשים. לכן אילו הייתה הישיבה שלא במסגרת כנס מיוחד בימי הפגרה, לא היו שום בעיות. אבל מכיוון שיש כנס מיוחד, התבססו היום במיוחד. מתעוררת השאלה איך לקיים את ההצבעה על הסעיף שעומד על סדר היום וגם מתי לקיים את ההצבעה של אי האמון. ביקשתי את היועץ המשפטי לממשלה לחוות לנו דעתו בעניין.

מ. שמגר: כפי שראיתי במכתב שהוגש לי"ר הכנסת מקורב, כאן על הבעת אי אמון המוגשת במסגרת סעיף 35(ב) בתקנון הכנסת האומר: "כסיומו הדיון בכל סעיף העומד על סדר היום רשאית סיעה להציע הכעת אי אמון לממשלה; ההצבעה על ההצעה תהיה בישיבה הרגילה הקרובה, שלא באותו יום שהוצעה, ולפני כל הצבעה אחרת באותו סעיף של סדר היום.
בהצעה לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף קטן (ב) יש לציין את עילת ההצעה."

כמצב רגיל כשמוגשת הצעה כזו בזמן פעולתה הרגילה של הכנסת, הכעיה הזו שאנו נתקלים בה היום לא מתעוררת לדעתי. אבל כידוע לכולם אנו במסגרת כנס מיוחד של הכנסת. לגבי כנס מיוחד כזכור, אנו שואבים מסעיף 33 לחוק יסוד: הכנסת האומר: "מלבד כנסים אלה יכנס יושב-ראש הכנסת את הכנסת על פי דרישתם של שלושים חברי הכנסת או על פי דרישת הממשלה."

סעיף 36 קובע: "(א) של השנים חברי הכנסת הדורשים לכנס כנס מיוחד של הכנסת רשאים לפרט בדרישתם נושא אחד או שני נושאים לסדר יומו של הכנס המיוחד."

(ב) פורט בדרישה נושא אחד, יעמידו יושב-ראש הכנסת והסגנים נושא זה על סדר יומו של הכנס המיוחד כהצעה דחופה לסדר היום; פורטו בדרישה שני נושאים, יעמידו יושב-ראש הכנסת והסגנים את שני הנושאים על סדר יומו של הכנס המיוחד כהצעות דחופות לסדר היום לפי הסדר שצויין לכך בדרישה, ובאין ציון כזה בדרישה - לפי הסדר שבו הם מופיעים בדרישה." ככל הנראה הגביל התקנון את סוג הנושאים שאפשר להעלות על סדר היום בקובעו שזה רק הצעה דחופה לסדר היום אם מוגשת על ידי 30 חברי כנסת. אם קוראים את סעיפים 35 ו-36 רואים שמתקין התקנון לא נתן את דעתו על הצורך ליישם סיטואציה של הכעת אי אמון עם תום הדיון בנושא מסויים עם הדיון בכנס מיוחד שלגביו אין ההסדר של ישיבה רגילה וגמר הדיון מנושא לננושא.

אכל מחקין התקנות ידע שהוא לא יכול לפתור את כל הסיטואציות של פרוצדורות פרלמנטריות והסתירה בין סעיף 35 ל-36 היא כזו שיכולה להתעורר תוך כדי עבודה פרלמנטרית. ומן הקושי שעלול להתעורר ישנם סעיפים 121 ו-122: "121. שאלה הנוגעת דיוני הכנסת שאין לה הוראה בתקנון, תחליט בה ועדת הכנסת, והחלטתה תהיה תקדים מחייב כל עוד לא נתקבל על ידי הכנסת תיקון בתקנון לענין זה."

"122. הכנסת לא תדון בשום עניין כצורת דיון

החורגת מהוראות התקנון, או מהתקדימים, אלא אם כן דנה והחליטה ועדת הכנסת על כך."

נראה לי לעניות דעתי, שסיטואציה זו של הצעת אי אמון העולה תוך כדי דיון בכנס מיוחד של הכנסת המוקדש לנושא מסויים אחד בלבד או שניים, אין לה פתרון בתקנון, לכן הסמכות לוועדת הכנסת להוסיף וליצור את התקדים שיחייב כל עוד התקנון לא יקבע אחרת.

סעיף 35 כשלעצמו לא מותאם למצב של כנס מיוחד. הייתי יכול אולי לומר שמשחמץ מכך שכזמן של כנס מיוחד אולי ככלל לא מכיאים הצעת אי אמון. אבל אני מחפש את הפתרון הפוזיטיבי שלו מצמצם את סמכותם של חברי הכנסת להעלות את ההצעה הזו ולכן אני עובר לסעיף 122 שמאפשר לוועדת הכנסת לקבוע מתי ככנס מיוחד מקיימים את ההצבעה בנוסף לאמור בסעיף 35. הוועדה יוצרת הצעה פוזיטיבית שמשלימה את סעיף 35 וזה יהיה תקדים מחייב עד שהתקנון לא יקבע אחרת.

היו"ר א. אנקוריון: אני מקדם בכרכה את יושב-ראש הכנסת. היות שחה"כ נחוששתן הפסיק אותי כשדיברתי על תוכן הדברים, אני קורא את המכתב: "בהתאם לסעיף 35(ב) לתקנון הכנסת מציעה שעת גח"ל להכיע אי אמון לממשלה".

י.ה. קלינגהופר: לסדר: אדוני היו"ר, אנש טוען שלועדת הכנסת אין סמכות לדון בסוגיה הזו לא לפי סעיף 121 ולא לפי 122, וגם אם היה כביכול תקדים (ולפני הישיבה הוזכר כבר כזה) הרי תקדים שהוא כשלעצמו היה אולטרה-ויירס לא יכול להיות תקדים של ממש. מהו הנימוק? גם סעיף 121 וגם 122 מתייחסים לדיוני הכנסת ולא לדיון הכנסת. כלומר, אם יש לקונה בתקנון לגבי דיוני הכנסת, סעיף 122 אומר שהכנסת לא תדון בדבר החורג בצורת דיון. השאלה שלפנינו היא בבחינת דיון. אפשר אולי לגבי סעיפים מסויימים בתקנון לטעון (אינני גורס זאת) שבהם המונח דיון כולל גם הצבעה. אנו מדברים כאן בהצבעה בלבד, כדחייית ההצבעה ולא דחייית הדיון. אבל כשמדובר בסטייה לא יכול להיות ספק שלענין 35(ב) הצבעה איננה כלולה בדיון אלא היא ענין לגמרי נפרד מכל מה שנוגע לדיון. כי נאמר במפורש כ-35(ב) "בסיון הדיון". זאת אומרת, לפי סעיף 35(ב) ברור שהדיון מסתיים עם ההצעה להכיע אי אמון לממשלה ולא בהצבעה. אני מסכים שהצעת אי אמון היא כמסגרת הדיון, אבל היא השלב האחרון של הדיון לפי כוונת מתקין התקנון כי נאמר "בסיון". ההצעה להכיע אי אמון מסיימת את הדיון. כל מה שבא אחריה הכוונה להצבעה והיא כבר לא כמסגרת הדיון אלא מחוץ למסגרת הדיון. היות וסעיפים 121 ו-122 מתייחסים למילוי לקונה או לסטייה בתקנון רק בעניינים הנוגעים לעצם הדיון, אני מבקש שוועדת הכנסת תימנע מלדון ולהחליט בענין שלפנינו, אחרת נחרוג מסמכותנו.

ר. ארוזי: אני רוצה לשאול את חה"כ קלינגהופר: לפי הפירוש שלך לסעיף 35(ב) מתי צריכה להתקיים ההצבעה על אי האמון?

י.ה. קלינגהופר: כשישיבה הקרובה הרגילה.

היו"ר א. אנקוריון: אנו אוצה שלא נתרחק מהנושא. אם זה שהיו"ר צריך לומר אכספדיציו מה נכנס לסמכותנו ומה לא, אני קובע שזם בסמכותנו כוועדה. אם תהיה דרישה שאנו נצביע אם אנו רואים עצמנו מוסמכים לדון או לא, נצביע. אין דרישה, וכך זה נשאר.

י. נחוששתן: היועץ המשפטי לממשלה קבע את דעתו כי באופן כללי המונח "סיון" כולל גם הצבעה. אנו לא אמורים לקבוע באופן כללי אלא באופן ספציפי. בסעיף 35(ב) יש הכחנה ברורה בין הצבעה לדיון. ברור מאותו סעיף שאי אפשר לקיים בתוך הדיון את ההצבעה, אחרת אנו מחטיאים את מטרת הסעיף.

אין כל סימוכין לדעתו המלומדת של היועץ המשפטי שסעיף 35 מתייחס רק לישיבות רגילות של הכנסת. סעיף 35(ב) מדבר בכל סעיף תומד על סדר היום ולא כתוב שלישיבה רגילה של הכנסת וכן לא כתוב שלא כפגרה אלא "ככל סעיף העומד על סדר היום", ככלישיבה.

בסעיף 35 כשרצו להכחין בין ישיבה רגילה ללא רגילה, יכלו הרי להגיד שההצבעה תתקיים בישיבה אחרת ואז זה היה יכול להיות ככנס מיוחד וגם רגיל.

מ. ברעם: לפי ההגיון שלך, אי אפשר להגיש הצעת אי אמון עפגכה.

י. נחוששתן: ברור שההכרעה כשישיבה הזו לא תהיה על פי ההגיון המשפטי והפירוש המשפטי של כל החברים אלא לפי סיעה. ברור שהאינטרסים הפוליטיים של חברי המערך הם כאלה שמכתיבים

להם להצביע בעד פירוש שההצבעה תהיה היום ולא לדחות אותה. אז מה אתם מחפשים פירושים? כשכתוב שההצבעה לא תהיה כאותו יום, אי אפשר להגיד שהיא תוצבע כאותו יום כישיבה לא רגילה.

היו"ר א. אנקורי: יש סעיף 121 ו-122.

י. נחושטין:

אתם אומרים שלפי סעיף 122 צריך לעקם את התקנון. לפי זה אתם צריכים להגיד שכלמה שהרוב קובע הוא נקבע. אל תשחקו אתנו משחק פרלמנטרי ותגידו שאתם דמוקרטים. בסעיף 122 לא כתוב שכאשר יש הוראה נוגדת את התקנון אלא חורגת מהתקנון. ועדת הכנסת אינה מוסמכת לקבוע שהכנסת יכולה לנהוג בניגוד לתקנון. גם היועץ המשפטי לא יציע זאת, אני כטוח בכך.

לכן אני מציע לפרש את סעיף 35 ככתבו. הכוונה פשוטה: יש הצעת אי אמון; ההצבעה תקימה בישיבה הרגילה הכאה של הכנסת והיא תדחה הצבעה בנושא העומד לדיון היום.

היו"ר א. אנקורי: אני חושב שזה לגיטימי שהחברים יגידו ויכחישו איש את אעמו בנימוקים פוליטיים. אבל אינני מקבל את זה שחברים מסויימים יהפכו עצמם לכשרים מכל מחשבות פוליטיות ואילו אחרים רק הפוליטיקה מנחה אותם.

מ. ביבי: אינני מסכים לפירושים שנותנים קלינגהופר ונחושטין לעצתו של היועץ המשפטי שנראית לי מאוד.

אני חושב שעיון קל מאוד בתקנון ממחיש את אי הנכונות של הטענה הזו. קודם כל סעיפים 2-121 כלולים תחת הכותרת "פירוש התקנון" ולא יעלה על הדעת שיתכוון פירוש התקנון רק לנושא של דיון כמובן הצר. מה עוד שסעיף 122 אומר "סטייה מהתקנון והתקדימים", כלומר, הדיון כולל לכל התקנון ולא לקטע ממנו. אני אקח את לדיון בתקנון יש שתי משמעותות: יש המשמעות של דיבור, להעלות את בנושא ויש המשמעות הרחבה, דיבור בנושא, ההצבעה עליו. סימוך לטיעוני יש בסעיפים 27 "פומביות הדיונים" - לא יעלה על הדעת כשמדובר בישיבה סגורה של הכנסת שהישיבה תהיה סגורה רק לגבי הדיונים ולא לגבי ההחלטות ולא לגבי ההצבעות. בסעיף 28 גם כן. בסעיף 33(ב) כמה שנוגע להודעות הממשלה "הממשלה רשאית למסור בכל עת הודעה או הצהרה בכנסת". לא יעלה על הדעת שהדיון זה רק הצעות ולא הצבעות. מכאן אנו למדים ששצתו של היועץ המשפטי לממשלה נכונה ומדובר בדיון כמשמעותו הרחבה. אני מציע להשתמש בעצה ולהשתמש בסעיף 122 ושועדת סכנסת תקבע שאפשר להצביע עוד היום.

ת. טובי:

ברור שתקנון הכנסת ניתן תמיד לשכלול ולסתירה כאמצעות שאלה שמתעוררת במהלך עבודתנו. אבל כלל אחד צריך שנהיה דבקים בו והוא שלא משנים ולא קובעים דברים בניגוד לתקנון בכדי לספק איזשהו מקרה חריג או מקרה שהתקנון לא מאפשר לנהוג לפיו. יש הגיון אולי צמחוק את המלה "הקרוכה". אבל כל זמן שלא מחקנים את התקנון, צריכים להיות דבקים בו ואי אפשר לנהוג בו באופן אלסטי כזה שמשנים אותו לפי צורך השעה. לכן ממקרה הקונקרטי, עם כל ההסבר שאי אפשר לדחות הצבעה על מינוי שר לעוד חודש וחצי ואני מבין את הנימוק הזה של המערך, אבל אם כך לא צריך להביא בזמן פגרה של הכנסת הצעה כזו. הייתם צריכים לצפות לתגובה כזו ולכן ההצעה להביע אי אמון בתום דיון כזה היא לגיטימית לפי התקנון, אז תשאו בחוצאות המעשיות. התקנון בסעיף 35 אומר דבר ברור. כל פירוש השונה ממה שכתוב בתקנון הוא שרירותי ולא תקנוני. לכן אני דוחה את הבקשה שתהיה ההצבעה היום.

א. עופר:

אני לא אחזור על אותם הנימוקים שהתווכחו בדיוק על אותו דבר. היה דיון, הייתה הודעת ממשלה, האופוזיציה (חה"כ ש. תמיר) הציעה אי אמון ולא רצינו להשאיר את העולם כספק אפילו לילה אחד אם יש אמון לממשלה או לא, ודרשנו הצבעה כאותו היום וכך זה היה. סעיף 122 הוא סעיף טוב כמו סעיף 35. אמרנו שסעיף 122 ניתן למקרים מיוחדים. סעיף 35 אומר לא להפתיע את הכנסת בהצבעת אי אמון במקרה שהאופוזיציה תראה שיש פחות חברים ותציע אי אמון. תארו לעצמכם מה קורה אם היום לאחד תחילת הפגרה הממשלה מחליטה לחסום הסכם שלום עם סאטאת ומסכימה לוותר על שטחים. באה האופוזיציה להציע הצעת אי אמון, לא נתנגד, אבל לפי סעיף 35 ההצעה תידון לאחר תום הפגרה. אז אתם תחפשו את סעיף 122 ותבקשו שועדת הכנסת תדון בכך מיד.

י. רפאל:

בסעיף 35 שני חלקים: הראשון קובע שאפשר להציע הצעה אי אמון. בא חלק ב' ואומר מה היתה הכוונה. אנו זוכרים ששקיבלנו את החלק הזה. החלק השני בא ואומר שאי אפשר להפחיע את הממשלה. זה היה הנימוק. כשם שנוחנים לאופוזיציה אפשרות להציע הצעה אי אמון גם כשאינה מגישה הצעה מיוחדת בהודעה מוקדמת, כך נוחנים לממשלה אפשרות שלא תהיה מופתעל על ידי כך ונוחנים לה אפשרות להעביר את זה לישיבה הכאה.

אני סבור שאפשר להציע אי אמון ויש לאפשר זאת, אבל אפשר היום להצביע כי אין אפשרות לכנס עוד פעם מחר ישיבה מיוחדת כשכיל זה, ואני חושב שההגיון של המקרה מחייב את השימוש בסעיף 122.

י. ארידור:

אני חושב שהצדק עם היועץ המשפטי שלא הסתמך על סעיף 122 ואין הצדק אחר בזה שהסתמך על 121. כולם הזכירו את סעיף 35(ב). יש הוראה בסעיף זה ועמדתם היא שהוראה זו צריך לבטלה דרך 122. אבל ברור כשיש הוראה מפורשת ב-35(ב) אי אפשר להפעיל את 121. אנו לאן ביקשנו לפעול לפי סעיף אחר כלשהו. בהנמקה להגשת הצעה אי אמון הסתמכנו על סעיף 35(ב). קיימת הוראה ב-35(ב) ויכול להיות אחד מהשני: או שהוראה זו לא מאפשרת לנו להגיש בכלל הצעה אי אמון; או שהיא מאפשרת ואז היא חלה. מכיוון שאין כאן מי שחולק שאנו רשאים להגיש בסיכום הדיון הצעה אי אמון, ברור שחל סעיף 35(ב) כי זה האסמכתא שלנו להגשת ההצעה.

אם אפשר להפעיל את סעיף 121 אז אין בעיה בכלל של הצעה אי אמון מצד האופוזיציה כי מפעילים את 121 רק כשאיין הסבר בתקנון. והאופוזיציה מגישה את הצעה אי האמון לפי סעיף 35(ב). פירוש הדבר שיש הוראה בתקנון וסעיף 121 לא חל במקרה זה.

ביחס לסעיף 122: בעוד שסעיף 121 חל על כל שאלה הנובעת לדיוני הכנסת, סעיף 122 רק על צורת הדיון. ברור ששאלת מועד הדיון לא חלה על הצורה. אני מזמין את היועץ המשפטי שיחזיר לנו דובסא אחת שבה צורה כוללת מועד. עובדה היא שגם התקנון עצמו מבדיל בין ענין של צורת דיון ובין שאלה הנובעת לדיון.

אם אנו מתיימרים להתייחס כרצינות לתקנון, צריך למצוא תרוץ יפה ואפילו זה איננו כאן. מה שמציעים לנו מזכיר את מה שנאמר מ"עליסה מארץ הפלאות" - "המלים הם הפירוש שאני נותן להם". זה נכתב בתור סטירה על אנגליה במאה ה-19 וזה כנראה רוצים להפוך למציאות כששאל כסוף המאה ה-20. תקנון עומד גם מעל הרוכ, אבל אי אפשר לקחת את הרוכ מעל התקנון ולעשות את המציאות לסטירה ואם הסטירה למציאות. זה צורת דיון וזה לא כולל מועד.

הזכיר חה"כ נחושטן ואני רוצה לחזור, צורת דיון החורגת מהוראות התקנון אין פירושה שאפשר לבטל את התקנון על ידי סעיף מסויים. אם מפרשים את המלה חורגת כמבטלת, זה פירוש שאין לו יסוד. לפי פירוש זה יכול להיות שועדת הכנסת תעשה חוכא ואיטלולא מהתקנון ותוכל לעשות בכל סעיף כרצונה ואז אין דיון, אין אמון ואין אמון. הכנסת מנהלת את עניני המדינה, היא אחראית על הממשלה והיא פועלת על פי התקנון. אם ועדת הכנסת יכולה לסלף הוראה מהתקנון לפי סעיף 122, יוצא שהיא בעל כיה על מדינת ישראל ויו"ר ועדת הכנסת הוא בעל הסמכויות. זה רק מראה כמה מגוחך הענין הזה שאם רוצים להקנות לוועדת הכנסת סמכות לבטל הוראה מפורשת בתקנון.

אני רוצה לענות לחברי כנסת שדיברו קודם:
(א) ברור שההצעה יכולה להיות בישיבה אחרת, ברור לא היום.
(ב) אינני רואה שום סיבה שבגללה לא תוכל האופוזיציה להציע הצעה אי אמון גם בזמן הפגרה.

מ. שמגר: איפה זה כתוב?

י. ארידור: אפשר לפי סעיף 35 להציע. אני כדעה שאגור יכולים לפעול גם לפי סעיף 36.
אני מבקש שיו"ר הכנסת שנוכח כאן בדיון יפעיל את מלוא סמכותו המוסרית כדי שלא יעשו חוכא ואיטלולא מתקנון הכנסת.

י. ישעיהו, יו"ר הכנסת: יש ועדת הכנסת. אני רק מכצע.

מ. נסים: ועדת הכנסת נדרשת לקבל היום החלטה. זוהי סמכותה והיא צריכה כי יש משאלה לקיים דיון על ענין זה. הועדה חייבת להחליט על יסוד מה היא מחליטה. אסור לנו להחליט "ועדת הכנסת מחליטה" כי כלי הסמכות על חוק או סעיף מסויים. זה תקדים מסוכן ביותר חמורמאשר ניצול לרעה של סעיף 122.

לגופו של ענין, נראה לי שכעיית הצעת אי אמון, לא עצם הגשת ההצעה, על זה לא יכולה להיות כל דעה אחרת. בענין ההצבעה על הצעת אי אמון יש לקונה בחקנון. אני חושב שמתקין התקנות לא צפה מה יהיה בענין ההצבעה.

היו"ר א. אנקוריון: נאמר בסעיף 121 כי כשיש לקונה, ועדת הכנסת מחליטה.

מ. נסים: ברור שיש לקונה, ואם יש לקונה, בכלל אין קשר לתקנה 122 לדיון שלנו. כי סעיף 122 מופעל כשיש הוראה ברורה ואם רוצים לסטות ממנה צריכה ועדת הכנסת להחליט. אני מתקומם כנגד כל אפשרות של ניצול סעיף 122. יש לפנינו סעיף 35. לכן צריכה ועדת הכנסת להחליט כיצדומתי תביה ההצבעה. אני אומר "הישיבה הקרובה הרגילה", אלא ההחלטה צריכה להיות ברורה ונשמחה של ההוראה בסעיף 35(ב). אני מוכן להוציא את המלה "רגילה" ולהשאיר "הישיבה הקרובה". מהי ישיבה קרובה בפגרה? על יסוד סעיף 33 יש לממשלה רשות לדרוש כינוס הכנסת להצביע על ההצעה ולא להמתין לסינוס הפגרה. אני מציע לשמור את רוחה של סעיף 35(ב) וזאת אני מציע להצבעה.

מ. שמגר: הייתי רוצה להתייחס בקצרה להערות שהושמעו כאן: הערה ראשונה נובעת לשאלה העקרונית שהועלתה כהצעה לסדר שהנושא שכפנינו איננו בגדר נושא הנוגע לדיוני הכנסת. אני רוצה להדגיש כי סעיף 121 לא מתייחס לסדהי דיון בכנסת, אלא לדיוני הכנסת. זה מושג כוללני שמקיף לדעתי את כל פעולותיה של הכנסת כשמבצעת את תפקידיה כמו בחקנון. אני מוכן אפילו ללכת לקראת אלה שטענו ולומר שאפילו לא היה נאמר דיונס הכנסת אלא סדרי הדיון בכנסת או הליכי הדיון בכנסת, כי אז תוך השוואה לכל דבר חקיקה אחר במדינה ברור שהליכי דיון כוללים גם את ההצבעה. אינני במצב של חבר כנסת היכול לחלק ציונים לארגומנטציה כועדה, לכן אני מציע לחברי הועדה לעיין בחוק כלשהו ולעשות חשכון שלם כנפשם ולראות אם יכלו לטעון שבחברה ההצבעה היא לא חלק מהליכי הדיון. הפרוצדורה כוללת גם את ההצבעה וההחלטות שמסיימים את הויכוח במסגרת הדיון.

אשר להסתמכות: קראתי את סעיפים 121 ו-122 אפשר היה להסתמך על סעיף 122 במצב אחר. לענות דעתי אנו לא זקוקים ל-122 כי אנו במצב שיש פה לקונה. הייתי מציע לחברים שחולקים על הפרשנות לחשוב על המשמעות הקונסטטוציונית של מה שהצע כאן. אם להיות דבק במשמעות הקונסטטוציונית, פירושו של דבר שבזמן פגרת הכנסת אין מיצוי תהליך אי אמון. זה דבר חמור מאוד לקבוע תקדים כזה כועדה אפילו על ידי ארגומנטציה, זה חמור מכחינה פדלמנטרית. לכן אני מציע לשקול אם זו הטענה. אבל כרגע שאומרים שסעיף 35(ב) איננו ישים, אתם הולכים לסעיף 121, כי אם זו לא הישיבה הרגילה, אם אם אי אפשר לטעון שסעיף 36 עדיף על סעיף 35, אומרים הבנה נמצא על סמך 121 פתרון לנושא הזה שלא התעורר עד עכשיו ונקבע את התקדים. זה לא מונע שהועדה תקבע חיקון תקנוני קבוע. אינני רואה בזה השתלטות של רוב אלא אני ניגש גישה קונסטטוציונית. אין בכך פגיעה באינטרסים של חברי הכנסת אלא רק יש בכך קביעת הלכה שתמנע ויכוחים בכנסת.

מ. ברעם: ואפשר לחזק אי אמון כזמן פגרה.

יו"ר הכנסת, י. ישעיהו: הייתי מבקש מהועדה שתתאחד על הצעה על דעת כולם. זה יכול להיות לקבל את ההצעה שמצביעים היום ולהסתמך על סעיף 122 וזה לא יוצר תקדים שמצביעים היום לפי סעיף 122, ואחר כך ועדת הכנסת תחליט על כך. או שנחליט שהכנס הוא לא כן יומן ויכול להימשך שניים-שלושה ימים ולכנס את הכנסת מחר לשם הצבעה. אבל יש בכך טרדה לחברי הכנסת ולכן אני מעדיף שתתאחד על ההצעה שהיום מצביעים ואחר כך ועדת הכנסת תחליט. אני רוצה להודיע לחברי הועדה שחברי המרכז החרפשי חזרו בהם מהצעת אי האמון.

היו"ר א. אנקוריון: האם אנו יכולים להתאחד על זה או כשתגמר

היו"ר א. א. אנקורי

ישנה הצעה של חה"כ כיכי:
"כהסתמך על חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה על הצעת גח"ל להכיע אי אמון לפי סעיף 35(ב), אני מציע שועדת הכנסת, כהסתמכה על סעיפים 121-122 מחליטה שההצעה על הצעת אי אמון תתקיים היום בסוף הישיבה של הכנס המיוחד".

י. רפאל:

אני מציע להוסיף שבהתאם לדבריו של יושב-ראש הכנסת, זה לא יהיה תקדים וועדת הכנסת תמשיך לדון בעצם הנושא הזה.

י. הורוביץ:

אני מציע לדחות את הדיון על הודעת הממשלה ולקבל את הסכמת הממשלה.

היו"ר א. א. אנקורי:

אי אפשר להחליט לקבל את הסכמת הממשלה.

י. נחושטין:

אני מציע לעשות הפסקה של הישיבה עכשיו, כי ישנם מגעים עם ראש הממשלה לדחות את כל הנושא של צירוף שפירא לממשלה ואולי לא יהיה צורך להצביע על ההצעה הזו.

היו"ר א. א. אנקורי:

קימנו דיון מקיף. אני מעמיד להצבעה את הצעת חה"כ כיכי.

הצבעה: נתקבלה הצעת חה"כ כיכי.

הוחלט:

לאחר שועדת הכנסת שמעה את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה על הצעת גח"ל להצביע אי אמון לפי סעיף 35(ב), ועדת הכנסת, כהסתמכה על הסעיפים 121-122 של תקנון הכנסת מחליטה שההצעה על הצעת אי אמון תתקיים היום בסוף הישיבה של הכנס המיוחד.

לפי הצעת חה"כ רפאל יושב-ראש הועדה מצהיר כי החלטה זו לא תשמש תקדים, וועדת הכנסת תשוב לדון בתיקון הסעיף הנ"ל.

הישיבה ננעלה בשעה 12:30